

دستورالعمل پیشنهادی مصرف کنسانتره در بره‌های پرواری

توجه به نکات ذیل در مصرف کنسانتره، سبب افزایش وزن و راندمان غذایی مطلوب در بره پرواری می‌گردد:

۱- سیلاژ ذرت، علوفه بسیار خوبی جهت پروار می‌باشد و اگر پیش بینی لازم در خصوص ذخیره، حفظ و نگهداری مطلوب آن صورت گیرد، **ترکیبی از یونجه و سیلاژ ذرت به همراه کنسانتره** مخلوط عالی جهت پروار بره می‌باشد.

۲- نبود سیلاژ ذرت، **مخلوط یونجه و کاه گندم** ترکیب مناسبی همراه با کنسانتره می‌باشد.

۳- جهت تغذیه بره پرواری شیرخوار، **سبک وزن و سنگین وزن از کنسانتره‌های مخصوص خودشان استفاده نمایند** و از کنسانتره سایر دام‌ها استفاده نکنند.

۴- از افزودن دیگر مواد خوراکی مثل نان خشک، سبوس، گندم، چغندر قند و ... به کنسانتره و جیره **پرهیز نمایند**، زیرا سبب برهم خوردن تعادل انرژی و سایر مواد مغذی خواهد شد.

۵- **خوشخوراکی و درصد بالای کنسانتره موجب پرخوری دام می‌گردد** و احتمال بروز نفخ زیاد می‌شود. زیرا کنسانتره دارای کربوهیدرات‌های سریع التخمیر می‌باشد که تولید گاز در شکمبه را افزایش و از سوی دیگر ظرفیت تخلیه گاز شکمبه را کاهش می‌دهند. لذا جهت پیشگیری از بروز نفخ، از مصرف زیاد کنسانتره و یا ایجاد گرسنگی جلوگیری نمایند، عادت‌دهی تدریجی به کنسانتره و درصد مناسب علوفه در جیره، به عنوان بهترین راهکارها پیشنهاد می‌گردد.

۶- **ملاس و تفاله چغندر قند** جز مواد خوراکی هستند که افزودن آنها به جیره سبب افزایش بروز نفخ می‌شود، زیرا به دلیل کربوهیدرات سریع التخمیر تولید گاز در شکمبه را افزایش می‌دهند. بنابراین چنانچه قصد استفاده از آنها را دارید، این کار را **به تدریج و با مقدار محدود** انجام دهید.

۷- چنانچه قصد **تغییر کنسانتره مصرفی** بره‌ها را دارید، با توجه به اختلاف کیفیت و نوع مواد خوراکی کنسانتره کارخانجات مختلف بایستی تغییر کنسانتره **تدریجی و طی مدت ۱۰ روز** صورت گیرد، مخصوصا اگر کنسانتره دارای **اوره** باشد و به بره‌ها **واکسن آنروتوکسمی** تزریق نشده باشد.

۸- بهتر است **تعداد وعده‌های غذایی تا حد ممکن افزایش** و از دو وعده در روز بیشتر باشد. همچنین تلاش نمایید در زمان‌های ثابت و معین بره‌ها را تغذیه نمایید.

۹- بهتر است **جایگاه بره‌ها مخصوصا در فصل تابستان دارای سایه و تهویه مناسب** باشد. بعلاوه آب‌شخور تمیز باشد و از افزودن آهک به آب جدا پرهیز گردد.

۱۰- **جهت بررسی کیفیت جیره و مدیریت تغذیه بره‌ها در ابتدای شروع دوره پروار ۱۰ درصد بره‌های سالم را انتخاب کنید** (برای مثال از ۱۰۰ بره ۱۰ بره و یا از ۵۰ گوساله ۵ گوساله) و با رنگ مخصوص و یا شماره گذاری آنها را مشخص نمایید و هر **۳۰ روز یکبار آنها را وزن کشی کنید**.

۱۱- در فصل تابستان به دلیل **استرس گرمایی** توصیه می‌شود:

الف) از علوفه‌هایی با کیفیت بالا مثل **یونجه و سیلاژ ذرت** استفاده نمایید.

ب) به هر روش ممکن حتی **با افزودن آب درصد رطوبت جیره را افزایش** دهید.

ج) **مراقب پر خوری** بره‌ها در ساعات سرد شب باشید.

۱۲- **قبل از شروع پروار نکات زیر** توصیه می‌گردد:

الف) جهت **حذف انگل‌های داخلی و خارجی** اقدام به سم پاشی جایگاه و خوراندن داروهای ضد انگلی نمایید. خوراندن داروهای ضد انگلی را طبق توصیه و حداقل به فاصله ۱۵ روز تکرار نمایید.

ب) نسبت به **درمان بره‌های دارای پنومونی** اقدام نمایید. در غیر اینصورت این بره‌ها از افزایش وزن مطلوبی برخوردار نخواهند.

ج) قبل از افزایش مصرف کنسانتره حتما نسبت به **تزریق واکسن آنروتوکسمی** اقدام نمایید.

۱۳- چنانچه بره‌هایی را که پروار می‌نمایید از میش‌های گله شما متولد شده اند اگر به دستورالعمل‌های ذیل توجه نمایید سبب کاهش هزینه‌های پروار، کاهش طول دوره پروار و افزایش وزن روزانه بالاتری خواهند شد:

الف) بهتر است **استارتر بره شیری** (کنسانتره مخصوص بره شیری) از هفته اول پس از تولد در اختیار بره‌های تازه متولد شده قرار دهید. جهت انجام این کار جایگاه را طوری طراحی نمایید که بره‌ها توسط نرده به گونه‌ای جداسازی شوند که فقط بره‌های شیری امکان تردد از نرده را داشته باشند.

ب) مقدار **مصرف استارتر در هفته اول کم** و سپس از **۳ هفته به طور قابل** توجهی افزایش خواهد یافت.

ج) بهتر است به ازای هر ۴ کیلوگرم استارتر یک کیلوگرم یونجه خرد شده به آن اضافه گردد و پس از مخلوط کردن کامل استارتر با پودر یونجه به مصرف بره رسانیده شود.

د) به هنگام مصرف استارتر و یونجه، بره‌ها بایستی به مادر، حداقل در طی شب جهت شیر خوردن داشته باشند.

ح) میش‌ها به هیچ عنوان **نبایستی** به کنسانتره بره‌ها دسترسی داشته باشند. (و) آخور بره‌ها کوتاه و در حد اندازه بدن آنها باشد.

ز) پس از اینکه بره‌ها به وزن ۲۰-۱۸ کیلوگرم رسیدند. شما میتوانید آنها را از مادر جدا نمایید و نسبت به پروار جداگانه آنها اقدام نمایید.

۱۴- **قطع شیر سبب استرس بره** و احتمالاً کاهش وزن بره می‌گردد، بنابراین بهتر است پس از جداسازی بره از مادر بلافاصله استارتر (کنسانتره مخصوص بره پرواری) قطع نگردد و تا یک هفته ادامه یابد و سپس از وزن ۳۰-۲۰ کیلوگرم از کنسانتره بره پرواری سبک وزن و از ۳۰ کیلوگرم به بالا از کنسانتره بره پرواری سنگین وزن استفاده نمایید.

۱۵- هر چند مشاوره با متخصصین تغذیه بهترین راهکار جهت تغذیه بره پرواری است. ولی در جداول زیر مقدار تقریبی کنسانتره و علوفه مورد نیاز به عنوان راهنمای کلی آمده است.:

نوع دام	نوع کنسانتره مصرفی	حدود وزن گوساله (کیلوگرم)	درصد کنسانتره	درصد یونجه	درصد کاه یا سیلاژ ذرت
بره شیرخوار	استارتر بره شیری	۵-۱۵	۸۰	۲۰	-
بره پرواری سبک وزن	کنسانتره بره پرواری سبک وزن	۱۶-۳۰	۶۵	۲۵	۱۰
بره پرواری سنگین وزن	کنسانتره بره پرواری سنگین وزن	از ۳۱ تا کشتار	۷۰	۲۰	۱۰

۱۶- در استفاده از جدول فوق به موارد زیر توجه فرمایید:

الف) مقدار مصرف روزانه **مخلوط کنسانتره و علوفه در حد اشتهای دام و آزاد** است.

ب) جهت راهنمایی بیشتر چنانچه بخواهید ۱۰۰۰ کیلوگرم یا یک تن جیره برای بره‌های پرواری سبک وزن تهیه نمایید، بایستی از ۶۵۰ کیلوگرم کنسانتره، ۲۵۰ کیلوگرم یونجه خرد شده و ۱۰۰ کیلوگرم کاه گندم خرد شده استفاده نمایید.

ج) چنانچه سیلاژ ذرت در اختیار دارید این علوفه را به طور کامل جایگزین کاه نمایید و به جای هر کیلوگرم کاه گندم از ۳ کیلوگرم سیلاژ ذرت استفاده نمایید.